

Asia: VN/30890/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta ulkoministeriön asetukseksi ulkoasiainhallinnon suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2025

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomi-Seura ry katsoo, että valtionhallinnon tulee ensi sijassa kehittää kaikille Suomen kansalaisille yhdenvertaisesti saavutettavia palveluja niin, ettei niistä aiheudu kohtuuttomia kuluja. Kiinnitämme huomioita erityisesti ulkomailla myönnetyn passin korkeaan hintaan, joka asettaa Suomen kansalaiset eriarvoiseen asemaan asuinpaikkansa perusteella. Suomi-Seura ry on aikaisemmissa lausunnoissaan esittänyt viiden vuoden passinhinnan kohtuullistamista. Olemme myös esittäneet, että passin voimassaolon pidentämistä 10 vuoteen tulee kiirehtiä ja ulkomailla tapahtuvan passinhaun digitalisointia edistää tehokkaasti. Kymmenen vuoden passi on käytössä suurimassa osassa EU-maita.

Vuonna 2021 ulkomailla haetun passin hintaa korotettiin 140 eurosta 175 euroon ja 1.9.2023 hintaa korotettiin edelleen 175 eurosta 235 euroon. Passin hinta on ulkosuomalaisia eriarvoistava, sillä ulkomailla haetun Suomen passin hinta on moninkertainen verrattuna kotimaassa haettuun. Suomen kansalaisella on aina oikeus palata Suomeen. Ulkosuomalainen tarvitsee palatakseen matkustusasiakirjan, joko Suomen passin tai henkilökortin. Henkilökortti ei käy matkustamiseen kaikista maista ja siksi passi on ainoa kaikille ulkomailla asuville suomalaisille yhdenvertainen asiakirja.

Ulkosuomalaisille on tärkeää, että he voivat uusia matkustusasiakirjansa ulkomailla. Monille ulkosuomalaisille passinhakumatkat ovat pitkiä ja kalliita, ikääntyneille jopa mahdottomia. Erityisen korkeiksi passikulut nousevat ulkomailla asuville suomalaisille lapsiperheille. Passin hinnan jatkuva korottaminen on vaikuttanut muun muassa siihen, että ulkosuomalaiset hakevat toisen maan kansalaisuutta voidakseen matkustaa edullisemmalla matkustusasiakirjalla. On huomioitava, että nämä henkilöt voivat myöhemmin jopa luopua Suomen kansalaisuudestaan. On myös niitä, jotka ovat jättäneet passinsa uusimatta sen korkean hinnan takia. Ei ole kenenkään edun mukaista, että ulkomailla oleskelee Suomen kansalaisia, joilla ei ole voimassa olevaa henkilöllisyystodistusta.

Suomen passi on nykyisin voimassa korkeintaan viisi vuotta, mutta maahantulorajoitusten takia monet joutuvat uusimaan sen 4–4,5 vuoden välein. Monet ulkosuomalaiset hankkivat lapsilleen, ulkomailla syntyneelle Suomen kansalaiselle passin heti tämän syntymän jälkeen, jotta vauvan kanssa voidaan matkustaa Suomeen. Näin passiin tulee vastasyntyneen lapsen vauvakuva. Lapsikaappausten estämiseksi Suomen rajavartiolaitos suosittelee vauvana hankitun passin uusimista lapsen ollessa taaperon, 2–3-vuotias, sillä vauvakuvasta lasta on hyvin vaikea tunnistaa.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman tavoitteena on vahva ja välittävä Suomi, joka on avoin ja kansainvälinen maa. Hallitusohjelman mukaan myös ulkomailla asuvien suomalaisten paluumuuttamista takaisin Suomeen halutaan helpottaa. Myös valtioneuvoston Ulkosuomalaisstrategiassa 2022 – 2026 on esitetty toimenpiteitä, joilla myös ulkomailla asuvat suomalaiset säilyttävät yhteytensä ja vaikutusmahdollisuutensa suomalaiseen yhteiskuntaan. Strategian toimilla halutaan myös muun muassa tukea Suomen kansalaisten sujuvaa paluuta Suomeen.

Tulevaisuudessa Suomi tarvitsee paluumuuttajia riittävän työvoiman takaamiseksi. Suomi hyötyy myös monin tavoin, kuten kulttuurisesti ja taloudellisesti ulkosuomalaisten aktiivisista Suomi-suhteista ja matkoista kotimaahan.

Strandberg Tina
Suomi-Seura ry